

Helsingin kaupungin matkailun ilmastotiekartta 2023–26

Helsinki

Sisällys

Tavoitteena puolittaa matkailun päästöt.....	3
Matkailun ilmastovaikutukset globaalisti ja Suomessa	4
Helsingin kaupungin ja matkailun ilmastotavoitteet	5
A: Irti päästöistä	6
A1: Matkailuyritysten ilmastotyön edistäminen	6
A2: Ilmastotavoitteiden mukainen matkailumarkkinointi	7
A3: Helsingin matkailun hiilijalanjälki.....	8
B: Uudistava matkailu	9
C: Yhteistyö.....	10
C1: Yhteistyö matkailuyritysten kanssa.....	10
C2: Yhteistyö oppilaitosten kanssa	10
C3: Yhteistyö Helsingin asukkaiden kanssa	10
C4: Yhteistyö matkailijoiden kanssa.....	11
C5: Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö.....	11
D: Resurssit	12
E: Mittarit	13

Julkaisun nimi:
Helsingin kaupungin matkailun ilmastotiekartta 2023–26

Julkaisija:
Helsingin kaupunki, Business Helsinki, Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Julkaisupäivä:
2.6.2023

Kannen kuva:
Helsinki / Jussi Hellsten

Työryhmä:
Positive Impact Finland Oy, Elina Levula ja Outi Ugas
Matkailu- ja kohdepalvelut -yksikkö, Jukka Punamäki

Ohjausryhmässä oli lisäksi edustettuna Helsingin kaupungin ilmastoyksikkö, Helsinki Partners, Visit Finland, Novago Yrityskehitys Oy (Carbon Neutral Experience -hanke) sekä Visit Tampere.

Tavoitteena puolittaa matkailun päästöt

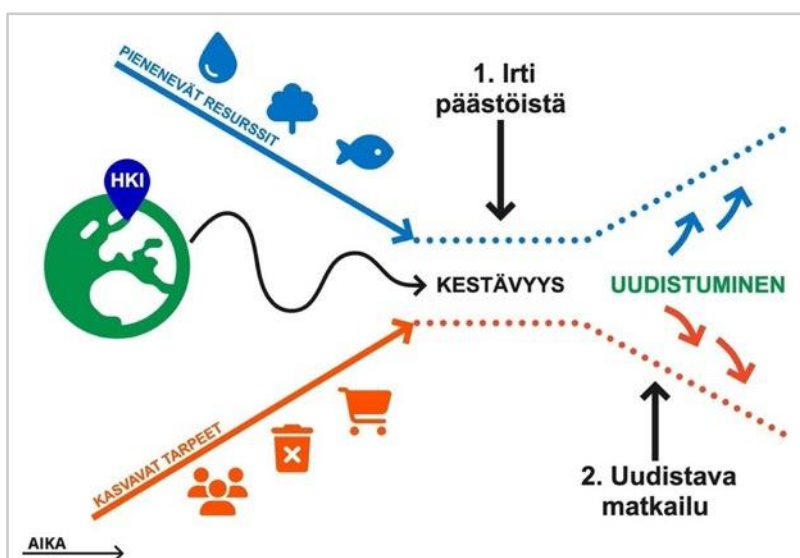
Helsingin matkailun ilmastotiekartta vuosille 2023–26 tähtää Helsingin matkailun päästöjen puolittamiseen vuoteen 2030 mennessä. Se täydentää osaltaan Hiilineutraali Helsinki 2030 -päästövähennysohjelmaa. Tiekartta ottaa kantaa koko matkailun ekosysteemin hiilineutraaliustavoitteisiin ja päästövähennyssuunnitelmiin, painottuen kaupunkiorganisaation omiin vaikutusmahdollisuuksiin.

Helsingin kaupunkistrategian ja Helsingin matkailun ja tapahtumien toimenpideohjelman 2022–2026 mukaan Helsinki haluaa olla maailman kestävin matkakohde. Matkailun kehittämisen kärkenä on ympäristön kestävyys ja hiilineutraalius, johon pyritään erityisesti neljällä toimenpiteellä: Helsingin tekijät -verkoston yhteistyö hiilineutraaliusosaamisen saralla, hiilijalanjälkilaskennan edistäminen, kansainvälinen yhteistyö hiilineutraaliuden parhaiden käytäntöjen edistämiseksi sekä kompensointimahdollisuuksien edistäminen.¹

Ilmastotiekartta pohjautuu YK:n alaisen aloitteen, Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism (“Glasgow’n julistus”), tavoitteeseen puolittaa matkailun päästöt vuoteen 2030 mennessä sekä päästä nollatasolle mahdollisimman pian ennen vuotta 2050. Tiekartan rakenne mukailee julistuksen määrittelemiä viittä osakokonaisuutta (Pathway), joihin myös Helsinki on sitoutunut: *Measure, Decarbonize, Regenerate, Collaborate, Finance*. Mitattavat vaikutukset kytkeytyvät erityisesti kahden teeman – päästövähennysten ja uudistavan matkailun – ympärille.

Kestävän kehityksen haasteen voi tiivistää kuvaksi, jossa ihmiskunta kokonaisuudessaan sekä jokainen yritys, kaupunki ja yksilö ovat “puristuksissa” kahden muutoksen välissä: luonnonvarat hupenevat kiihtyvää tahtia samalla kun ihmisten määrä, ympäristöhaitat ja kulutus kasvavat. Kestävyyden saavuttaminen tarkoittaa, että pysäytämme elintilan kapenemisen. Samalla luomme valmiuksia uudistumiselle ja elintilan kasvattamiselle. Matkailu uudistavana voimana tarkoittaa koko ihmiskunnan ja luonnon elintilan kasvattamista matkailuelinkeinojen, matkailijan oman toiminnan ja asiaan liittyvän kehittämisen ja päätöksenteon kautta.²

Ohjelma laadittiin Matkailu- ja kohdepalvelut -yksikön koordinoimana tiiviinä työryhmätyönä toukokuussa 2023. Työskentelyssä apuna oli monipuolisesti eri matkailutoimijoita edustava ohjausryhmä. Ohjelmaa päivitetään ja sen mittareita seurataan vuosittain. Tämän lisäksi ohjelmaa tarkastellaan tarpeen mukaan esim. tilanteissa, joissa päätöksenteosta tulee uusia linjauksia, jotka vaikuttavat matkailuun tai kaupungin ilmastotavoitteisiin.

¹Helsingin matkailun ja tapahtumien toimintaohjelma 2022–2026, Toimenpiteet ja mittarit -liite. Saatavilla (23.5.2023): hel.fi/static/kanslia/elo/toimenpiteet-ja-mittarit.pdf

² Perustuu The Natural Stepin suppilovertaukseen, ks. esim. naturalstep.ca/understanding-the-problem

Matkailun ilmastovaikutukset globaalisti ja Suomessa

Matkailu tuottaa arviolta noin 8 % maailman hiilidioksidipäästöistä³ eli sillä on globaalisti merkittävä hiilijalanjälki. Lisäksi päästöt ovat kasvussa. UNWTO/ITF-tutkimuksen mukaan matkailun hiilidioksidipäästöt kasvoivat vähintään 60 prosenttia vuodesta 2005 vuoteen 2016. Liikenne aiheuttaa noin 75 prosenttia matkailuun liittyvistä päästöistä, ja liikenteestä lentomatkustaminen aiheuttaa 40 prosenttia. Majoitus, ruokailu, ostokset ja muut aktiviteetit aiheuttavat noin 25 prosenttia päästöistä.⁴

Suomen matkailualan kasvihuonekaasuintensiteetti (672 kg/milj. euroa) on EU-keskiarvoa 80 prosenttia suurempi (372 kg/milj. euroa), johtuen pääosin pohjoisesta sijainnistamme ja siihen liittyvistä olosuhteista, kuten suuresta rakennusten energiankulutuksesta ja pitkistä etäisyyksistä⁵. Vuonna 2021 Suomen lentomatkojen päästöintensiteetti matkustajaa kohden oli keskimäärin 47 prosenttia (194 kg CO₂e/matkustaja) EU-keskiarvoa suurempi (132 kg CO₂e /matkustaja)⁶.

Matkailun päästöt syntyvät liikkumisesta (saapuminen kohteeseen, liikkuminen kohteessa ja kohteiden välissä), majoituksesta, ruokailusta, aktiviteeteista sekä ostoksista. Näistä saapuminen kohteeseen on ylivoimaisesti suurin ja merkittävin päästöjen lähde. Seuraavaksi isoin osuus on majoituksella, minkä rinnalla ostokset tuottavat merkittävästi päästöjä, joissain tilanteissa jopa enemmän kuin majoitustoiminta. Päästövähennyksissä kannattaa siis keskittyä näihin lähteisiin, muita lähteitä kuitenkin unohtamatta.

Kansainvälinen ilmailujärjestö (IATA) ennustaa lentomatkailun palaavan 2019 tasolle vuonna 2024 ja jatkavan sen jälkeen selvää kasvua⁷. Samoin Suomen matkailun odotetaan palautuvan pandemiaa edeltävälle ajalle vuosina 2024–2025⁸. Matkailun kasvaessa päästöjen pitäisi kuitenkin vähentyä, sekä suhteellisesti (verrattuna matkailijamääriin ja alan liikevaihtoon) että absoluuttisesti (kokonaispäästöt). Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ekologisen kestävyuden edistämiseksi tulisi löytää keinoja parantaa matkailun kestävyttä, mm. vähentämällä matkailualan yritysten ilmastovaikutuksia sekä muuttamalla matkailun laatua, mm. pidentämällä viipymää ja edistämällä lähimatkailua. Näin saadaan koko matkailuala ekologisesti kestäväälle pohjalle ja varmistetaan, että kasvu tuo mukanaan enemmän hyötyjä kuin haittoja.

³ Lenzen, M., Sun, Y.Y., Faturay, F. et al. 2018. The carbon footprint of global tourism. *Nature Climate Change* 8, 522–528. doi.org/10.1038/s41558-018-0141-x

⁴ Transport-related CO₂ Emissions of the Tourism Sector. UNWTO 2019. e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284416660

⁵ EU:n matkailijatilastot. 2023. Matkailun kasvihuonekaasuintensiteetti. tourism-dashboard.ec.europa.eu/

⁶ EU:n matkailijatilastot. 2023. Lentomatkojen päästöintensiteetti. tourism-dashboard.ec.europa.eu/

⁷ IATA. 2022. Global Outlook for Air Transport Sustained Recovery Amidst Strong Headwinds.

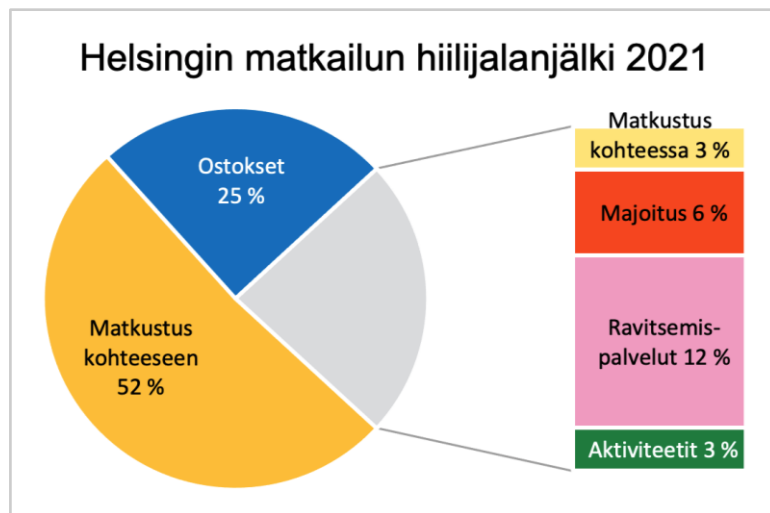
iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/global-outlook-for-air-transport---december-2022/

⁸ Visit Finland. 2023. Matkailun ennusteet. visitfinland.fi/suomen-matkailudata/matkailun-ennusteet

Helsingin kaupungin ja matkailun ilmastotavoitteet

Helsingin matkailun hiilijalanjälki on arvioitu ensimmäistä kertaa keväällä 2023 osana Uudenmaan kuntien yhteistä Carbon Neutral Experience -hanketta. Pilottilaskennassa Helsingin matkailun hiilijalanjäljen suuruudeksi saatiin 822,1 kt CO₂e vuonna 2021. Päästöjen suuruus per matkaja oli 0,20 t CO₂e.⁹

Vuoden 2021 matkailuvuosi oli pandemian vaikutusten vuoksi poikkeuksellinen, mutta päästöjen jakauma kertoo silti paljon. Matkustus kohteeseen vastaa noin puolesta päästöjä. Neljäsosa muodostuu ostoksista (joista kaikki tosin ei kuulu matkailun vastuulle). Viimeinen neljännes jakautuu ravitsemispalveluille (12%), majoitukseen (6%), aktiviteetteihin (3%) ja matkustukseen kohteessa (3%).

Päästövähennystavoitteiden tarkka perusura määritellään myöhemmin, vuotta 2022

koskevan destinaatiotason laskennan pohjalta. Tavoitteena on tässä vaiheessa, että **jokainen matkailualan sektori pyrkii puolittamaan päästönsä vuosivälillä 2022–2030**. Tavoitetta säädetään tarkemmaksi, kun vuoden 2022 päästöjen jakauma ja suuruusluokka on selvillä.

Toimenpiteet vuosina 2023–26 keskittyvät ravitsemispalvelujen, majoituksen ja aktiviteettien päästöjen vähentämiseen. Ostosten päästöjen osalta kaupan ala on tekemässä laajaa ja aktiivista työtä kuluttajakäyttäytymisen ja tarjoaman kestävyysmuutoksessa. Liikenteen kehittämisessä päästöjen vähentäminen Helsingin liikenteen suunnittelun yleisenä periaatteena on jo nyt huolehtia ensisijaisesti kävelijöiden tarpeista, minkä jälkeen tärkeysjärjestyksessä tulevat pyöräily, joukkoliikenne, elinkeinoelämän kuljetukset ja viimeisenä henkilöautoilu.¹⁰

Helsingin kaupungin ilmastotavoitteet

Helsingin koko kaupunkiorganisaation tavoite on olla hiilineutraali 2030. Vaikka matkailu tapahtuu pääsääntöisesti yrityksissä, on myös kaupungilla matkailijoiden toimintaan vaikuttavia palveluita ja toimia. Näitä ovat mm. julkinen liikenne, infraan ja kaavoitukseen liittyvät päätökset ja kokonaisuudet, tapahtumiin ja tapahtumapaikkoihin liittyvät ratkaisut sekä erilaiset sääntelyt ja määräykset. Kaupungin ilmastotyötä ohjaa Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelma¹¹, joka sisältää jo runsaasti myös matkailuun suoraan tai välillisesti vaikuttavia toimenpiteitä.

Matkailulle tärkeitä kaupungin ilmastotoimijoita ja -ohjelmia:

- Helsinki Partners: helsinkipartners.com
- Helsingin kaupunkitilat: kaupunkitilat.fi/meista/
- Helsingin Satama: portofhelsinki.fi/vastuullisuus/ymparistovastuu/hiilineutraali-satama
- HSL: hsl.fi/hsl/vastuullisuus
- Korkeasaari: korkeasaari.fi/suojelutyo/ymparisto/
- Helsingin matkailun maankäytöllinen kokonaissuunnitelma ("matkailun masterplan"), valmistuu 2023–24

⁹ Helsingin matkailun hiilijalanjälki 2021. novago.fi/wp-content/uploads/2023/05/Helsingin-matkailun-hiilijalanjalki-2021.pdf

¹⁰ Helsingin kaupunki > Kaupunkiympäristö ja liikenne > Kestävä ja sujuva liikenne (viitattu 1.6.2023): hel.fi/fi/kaupunkiymparisto-ja-liikenne/kaupunkisuunnittelu-ja-rakentaminen/suunnittelun-ja-rakentamisen-tavoitteet/kestava-ja-sujuva

¹¹ Hiilineutraali Helsinki -ohjelma: helsinginilmastoteot.fi/city-act/helsingin-ilmastotavoitteet-ja-seuranta/

A: Irti päästöistä

Tavoite: Helsinki haluaa olla ilmastoystävällisen matkailun ja matkailun ilmastovaikutusten mittaamisen edelläkävijä

A1: Matkailuyritysten ilmastotyön edistäminen

Yritysten käyttöön on saatavilla Visit Finlandin Sustainable Travel Finland (STF) -ohjelman kautta laaja kokoelma työkaluja, kuten valmennusta, tietopaketteja ja hiilijalanjälkilaskuri tukipalveluineen, jota myös Helsinki on ollut kehittämässä v. 2021–22 Carbon Neutral Tourism -hankkeen puitteissa. Helsingin kaupunki on kehittänyt CO2-laskurin myös tapahtumille.

Matkailun ja tapahtumien toimintaohjelman toimenpiteistä poiketen kompensatiot eivät ole mukana lähivuosien keinovalikoimassa, sillä erilaisia hyvityksiä koskeva sääntely on vielä vakiintumatonta, ja yritysten ja kaupungin toimenpiteiden pääpaino tulee tässä vaiheessa pitää varsinaisten päästövähennysten toteutuksessa.

Toimenpiteet 2023	Vastuutahot ja toimijat
Tarkennetaan matkailualan verkostojen roolit ja eri toimijoiden vastuualueet tiekartan toteutusta varten, mm. <ul style="list-style-type: none">- Helsingin tekijät -verkoston roolin vahvempi suuntaaminen kohti matkailun kestävyyskehittämistä.- Valitse vastuullisemmin -palvelun roolin kirkastaminen ja tulevaisuuden kehittämistä päättäminen- Katso myös kohta C1: Yhteistyö matkailuyritysten kanssa	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Lisätään yritysten tietoisuutta matkailun ilmastovaikutuksista sekä tuomalla aihetta esille viestinnässä ja tapahtumissa.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Kannustetaan tapahtumasektorin toimijoita laatimaan ilmastotavoitteet ja -tiekartta päästöjen vähentämiseksi sekä laskemaan hiilijalanjälkeään kaupungin toteuttamalla tapahtumien hiilijalanjälkilaskurilla.	Brändi ja tapahtumat -yksikkö, Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Järjestetään säännöllisesti koulutuksia yrityksille mm. STF-ohjelman valmennuspakettien ja työkalujen avulla. Koulutusten aiheita: <ul style="list-style-type: none">- Hiilijalanjäljen laskenta ja tulosten raportointi- Päästöjen vähentäminen, ilmastotiekartan laatiminen- Kestävän matkailun viestintä- Uudistava matkailu (tuotteistus ja liiketoimintamallit)	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Toimenpiteet 2024–2026	
Lisätään niiden yritysten näkyvyyttä ja kehitetään vaikuttavia kannustimia yrityksille, jotka toimivat hiilijalanjäljen pienentämisen edistämiseksi ja ovat mukana vastuullisen matkailun ohjelmissa.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Ohjataan matkailualan toimijoita uusiutuvan energian käyttöön ja energiatehokkuuteen kaikessa toiminnassaan.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Tuotteistetaan ilmastoystävällisiä matkailupalveluja, huomioiden mm. viiptymän pidentäminen ja staycation-lomat.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Matkailuun liittyvän liikkumisen kehittämisessä ohjataan panokset päästöttömiin liikkumistapoihin.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Mittareita:

- Matkailun ja sen sektorien hiili-intensiteetti (sekä yrityksissä että destinaatiotasolla)
- Kuinka moni matkailuyritys tai tapahtuma mittaa hiilijalanjälkeään
- Kuinka monella yrityksellä on 2030 ilmastotavoite ja päästövähennyssuunnitelma

Hiilijalanjälkilaskureita:

- Matkailualan CO2-laskuri co2calc.visitfinland.fi
- Tapahtumien hiilijalanjälkilaskuri: hel.fi/fi/yritykset-ja-tyo/yritykset-ja-yrittajat/tapahtuman-jarjestaminen/vastuullisuus-tapahtumissa/ymparistovastuu
- Järjestöjen hiilijalanjälkilaskuri: blogs.helsinki.fi/hiilifiksi/laskuri/

A2: Ilmastotavoitteiden mukainen matkailumarkkinointi

Matkustus kohteeseen aiheuttaa noin puolet Helsingin matkailun hiilijalanjäljestä. Tämän vuoksi suhteellisen pienikin muutos matkailijoiden lähtömaiden jakaumassa voi tuottaa merkittävän vähennyksen matkustamisen päästöihin. Matkailumarkkinoinnissa tuleekin pyrkiä:

- kohdentamaan markkinointi mahdollisimman läheltä saapuviin matkailijoihin, mukaan lukien oman kunnan asukkaat.
- tiedottamaan ilmastoystävällisistä ja uudistavista käytännöistä yrityksille ja matkailijoille ja markkinoimaan näitä toteuttavia matkailupalveluja.

Kotimaanmatkailija on lähes aina ilmaston näkökulmasta parempi vaihtoehto kuin ulkomainen. Eniten päästöjä aiheuttavat pitkät lentomatkat, joten mitä pidempään kaukaa saapuva matkailija viiptyy kohteessaan, sitä pienemmät matkustamisen päästöt per matkapäivä ovat. Markkinoinnin suuntaaminen pois kaukomarkkinoilta kasvattaa matkailun resilienssiä muutenkin.

Toimenpiteet 2023	Vastuutahot
Kasvatetaan Matkailu ja kohdepalvelut -yksikön ilmastoasioiden osaamista yksikön sisäisen kestävyuden koulutusohjelman avulla.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Toimenpiteet 2024–2026	
Kohderyhmävalintoja tehtäessä korostetaan kestävästä kulutuksesta ja uudistavasta matkailusta kiinnostuneita edelläkävijämatkailijoita.	Helsinki Partners
Kohdennetaan osa markkinointipanostuksista kotimaahan ja kaupungin omiin asukkaisiin (staycation, tapahtumat, ym).	

Mittareita:

- Matkailijoiden mielikuva Helsingistä kestäväna matkakohteena (STF-matkailijakyselystä)
- Helsingin kansainvälisen maineen analyysin indikaattorit
- Matkailijoiden keskiviipymä Helsingissä (Lähde: Tilastokeskus)
- Saapuvien matkailijoiden lähtömaa (Lähde: Tilastokeskus)

A3: Helsingin matkailun hiilijalanjälki

Keväällä 2023 toteutettiin ensimmäinen matkakohteen hiilijalanjäljen kokonaislaskenta. Tätä laskentaa kehitetään vuosien varrella eteenpäin laajassa yhteistyössä niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Visit Finlandin hiilijalanjälkimittarin avulla saadaan jatkossa tarkempaa tietoa yritysten päästöistä ja sitä kautta kumulatiivisesti koko kaupungin päästöistä.

Toimenpiteet 2023	Vastuutaho ja toimijat
Kehitetään aktiivisesti destinaatiotason hiilijalanjälkilaskennan menetelmiä yhdessä muiden matkakohteiden kanssa ja luodaan käytännöt säännölliseen destinaatiotason laskentaan.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Lasketaan Helsingin matkailun hiilijalanjälki ja julkaistaan tulokset vuosittain, mahdollisuuksien mukaan myös avoimena datana.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Toimenpiteet 2024–2026	
Laaditaan destinaatiotason päästövähennyssuunnitelma, jossa mukana sektorikohtaiset päästövähennystavoitteet (ainakin matka kohteeseen, liikkuminen kohteessa, majoitus ja aktiviteetit) ja tarkennetaan tiekarttaa vastaamaan näitä tavoitteita.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Laaditaan osana ilmastotiekartan seuranta skenaariot Helsingin matkailun päästökehityksestä, jotta päästövähennyssuunnitelma vuosille 2027–30 on valmiina ennen tämän tiekartan kauden päättymistä.	

Mittareita:

- Helsingin destinaatiotason hiilijalanjälki
- Destinaatiotason ilmastotavoitteiden saavuttaminen
- Hiilijalanjälkeä laskevien yritysten määrä (kpl) ja osuus (%) matkailun toimialoittain
- Destinaation yritysten hiilijalanjäljen tunnusluvut

B: Uudistava matkailu

Tavoite: Helsinki haluaa olla maailman kestävin matkakohde

Uudistavan matkailun idea on, että vierailija jättää kohteen paremmaksi paikaksi kuin mitä se olisi ilman vierailua. Paikalliselta tasolta vaikutus luontoon, ihmisiin, yhteisöihin ja talouteen laajenee, ennen pitkää koko ekosysteemiin ja maapalloon. Ihminen ja luonto ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja kehittyvät yhdessä, vastavuoroisesti.

Ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen varautumisen kannalta uudistavan matkailun avulla tavoitellaan ympäristönmuutoksen juurisyihin puuttumista: Suojellaan ja ennallistetaan ekosysteemejä, tuetaan näiden hiilensidontaa ja turvataan luonnon kyky tarjota meille monimuotoisuutta, vesivaroja ja ruokaa. Samalla pyritään siihen, että matkailualan toiminta tukee paikallisia yhteisöjä ilmastonmuutoksen vaikutuksilta ja auttaa siihen sopeutumisessa. Kaikki toiminta pyrkii auttamaan vierailijoita ja isäntäyhteisöjä tasapainoon luonnon kanssa.¹²

Vuonna 2022 Helsingin luonnonsuojelualueiden osuus nousi neljään prosenttiin kaupungin maa-alasta. Vesipinta-alasta yksi prosentti on luonnonsuojelualuetta. Kaupunginstrategian mukaisesti vuosittain perustetaan vähintään viisi uutta luonnonsuojelualuetta. Suojelualueet lisäävät luonnon monimuotoisuutta ja luonnollista hiilensidontaa, mutta matkailun vetovoimatekijänä ja hyvinvointia tukevan kaupunkitilan elementtinä kaikki vihreä ja kaupunkiluonnon monimuotoisuus ovat tärkeitä.

Helsinkiäisten hyvinvoinnin tulee olla kaiken kehittämisen lähtökohtana. Uudistavan matkailun tavoitteena Helsingissä on tarjota matkailijalle kokemuksen kestävästä ja uudistavasta elämäntavasta, jonka voi viedä mukanaan myös omaan arkeen. Palvelujen toteutus ja yritysten toiminta hoidetaan sitten, että siitä ei ole haittaa ihmisille eikä luonnolle lähellä ja kaukana, vaan toiminta parantaa elämänlaatua ja olosuhteita kaikkien kannalta.

Toimenpiteet 2023	Vastuutaho ja toimijat
Määritellään, mitä uudistava matkailu Helsingissä tarkoittaa ja luodaan yrityksille tuotteistusta varten ohjeistus ja kaupungille mittaristo vaikutusten seuranta ja jatkokehittämistä varten.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Toimenpiteet 2024–2026	Vastuutaho ja toimijat
Otetaan uudistavan matkailun palvelut ja lähestymistapa mukaan matkailun markkinointiin ja viestintään.	Helsinki Partners
Järjestetään helsinkiläisille yrityksille uudistavan matkailun koulutuksia ja tuotteistustyöpajoja mm. STF-ohjelman valmennuspaketteja hyödyntäen.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Selvitetään, kohteleeko ilmastonmuutos joitakin matkailualan yrityksiä erityisellä tavalla, tai kohtelevatko matkailualan ilmastotoimet joitakin ihmisryhmiä syrjivästi. Laaditaan ilmasto-oikeudenmukaisuuden ohjeistus tuotteistamisen lähdeaineistoksi.	mm. Ilmastoyksikkö ja Carbon Neutral Cities Alliance -verkosto

Mittareita:

- Uusien uudistavan matkailun tuote- ja palvelukonseptien määrä (STF:n kanssa)
- Muut uudistavan matkailun mittarit (kehitetään), esim.
 - Majoituspalvelujen sijoittuminen suhteessa suojelu- ja viheralueisiin
 - Kasvisravintoloiden määrä (osuus kaikista)
 - STF-yritysten toimipisteiden sijainnit ym. paikallistason indikaattorit

¹² Glasgow'n julistus, uudistamisen päästövähennyspolku

C: Yhteistyö

TAVOITE: Maailman kestävin matkakohde rakennetaan yhdessä

C1: Yhteistyö matkailuyritysten kanssa

Yhteistyöllä Helsingin keskeisten matkailuyritysten kanssa varmistetaan, että koko toimiala on mukana ilmastotyössä ja vaikutukset eivät jää vain kaupungin omiin toimenpiteisiin.

Toimenpiteet 2023–26	Vastuutaho ja toimijat
Helsingin tekijät -verkoston tärkeimmäksi sisällöksi laajennetaan ”Kestävän Helsingin tekijät”. Aktiivisesti kestävyyttä edistäville verkoston jäsenille jäsenmaksut alennettuun hintaan.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Helsinki Partnersin markkinointiyhteistyö ensisijaisesti niiden kanssa, jotka ovat mukana vastuullisen matkailun ohjelmissa.	Helsinki Partners
Perustetaan matkailun ilmastoryhmä Urban Tourism Climate Leaders , johon kutsutaan matkailuyritysten joukosta noin 10 merkittävintä ilmastotekojen edelläkävijää.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Koulutetaan ja tiedotetaan matkailualan asiakasrajapinnan henkilöstölle, miten asiakkaita ohjataan vastuullisiin valintoihin.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

C2: Yhteistyö oppilaitosten kanssa

Matkailun vihreä siirtymää edellyttää uuden oppimista. Alan opiskelijoiden on tärkeää omaksua ja oppia kestävä matkailun sisällöt, jotta he voivat soveltaa niitä tulevassa työelämässä. Oppilaitoksissa tehdään myös tärkeää matkailun kestävyden tutkimus- ja kehitystyötä.¹³

Toimenpiteet 2023–26	Vastuutaho ja toimijat
Käydään esittelemässä Helsingin matkailun ilmastotyötä matkailualan ja kestävä matkailun kehityksen koulutusta tekevissä oppilaitoksissa.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Edistetään ilmastoon liittyviä opinnäytetöitä matkailualalla, sekä matkailua koskevia opinnäytetöitä ympäristöalalla ja tehdään kestävä matkailun tutkimusyhteistyötä korkeakoulujen kanssa.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

C3: Yhteistyö Helsingin asukkaiden kanssa

Uudistavalla matkailulla pyritään siihen, että matkailu tukee paikallisia yhteisöjä ilmastomuutoksen vaikutuksilta ja auttaa siihen sopeutumisessa.

Toimenpiteet 2023–26	Vastuutaho ja toimijat
Noudatetaan helsinkiläisten osallisuus matkailu- ja tapahtumajalojen kehittämiseen -toimintasuunnitelmaa 2022–2024, huomioiden jatkossa vahvemmin myös ilmastoasiat. ¹⁴	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

¹³ [Haaga-Helian ja Visit Finlandin yhteistyö vuodesta 2021 alkaen](#) (haettu 29.5.2023)
[STF-ohjelma osaksi restonomikoulutusta Haaga-Heliassa](#) (haettu 29.5.2023)

¹⁴ hel.fi/static/kanslia/elo/Asukkaiden_osallisuus_matkailu_ja_tapahtuma_aloilla_toimintasuunnitelma_2022_2024.pdf

C4: Yhteistyö matkailijoiden kanssa

Matkailijoiden valveutuneisuus vie toimialaa eteenpäin, kun nämä osaavat vaatia kestävyyttä ja yritykset osaavat vastata tähän kysyntään. Yksittäisten kestävien vaihtoehtojen sijaan pyritään luomaan kokonaista tarjoomaa, valinnanvaraa ja tuotepaketteja.

Toimenpiteet 2023–26	Vastuutaho ja toimijat
Selvitetään mm. rajatutkimuksesta, oppilaitosyhteistyöllä ja kaupungin omista tutkimuksista Helsingin matkailijoiden näkökulmat, kiinnostus ja markkinapotentiaali kestävä ja uudistavaa matkailua koskien. ^{15 16}	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Muutetaan matkailuneuvonnan koko toimintamalli palvelemaan aktiivisesti kestävyden edistämistä matkailijoiden parissa. Neuvonnassa tuodaan aina ensisijaisesti esille kestävät tuotteet ja erilaisiin valintatilanteisiin liittyvät parhaat toimintatavat.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

C5: Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö

Helsinki on kansainvälisesti kestävyden edelläkävijä ja ratkaisija matkailu- ja tapahtuma-aloilla. Yhteistyötä voi tehdä mm. mittaamisen standardoinnissa, tutkimuksissa, rahoituksen hakemisessa, yritysten tukemisessa ja koulutuksessa ja tietoisuuden lisäämisessä.

Toimenpiteet 2023–26	Vastuutaho ja toimijat
Jaetaan avoimesti hiilijalanjälkilaskentaan ja ilmastotiekartan toteutukseen liittyviä käytäntöjä ja kokemuksia muiden matkakohteiden kanssa kotimaassa ja kansainvälisesti sekä edistetään yhteisten mittaamisen standardien syntymistä.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Toimitaan aktiivisena jäsenenä CityDNA -verkostossa, Global Destination Sustainability Movementissa, European Capital of Smart Tourism -ryhmässä, European Smart Destinations -ohjelmassa sekä seurataan Eurocities -verkoston matkailutyötä.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

Yhteistyön mittareita:

- Helsingin tekijät -verkoston jäsenten osallistuminen STF-ohjelmaan, Valitse vastuullisemmin -ohjelmaan, Glasgow'n julistukseen sekä hiilijalanjäljen mittaukseen.
- Urban Tourism Climate Leaders -ryhmän toteutuminen
- Opinnäytetöiden määrä / vuosi, toteutettujen kurssien määrä, osallistujamäärät
- Helsingin ilmastotyön ja ilmastotiekartan esittelykerrat / vuosi
- Tutkimusprojektit (käynnissä olevat / vuosi) ja tutkimusjulkaisut / vuosi
- Helsinkiläisten tyytyväisyys matkailun vaikutuksiin ja omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa
- Matkailijoiden mielikuva ja valinnat Helsingistä kestävä matkakohteena

¹⁵ [wttc.org/Portals/0/Documents/Reports/2023/WTTCC_Consumer_Trends_Report_2023-A_world_in_motion.pdf](https://www.wttc.org/Portals/0/Documents/Reports/2023/WTTCC_Consumer_Trends_Report_2023-A_world_in_motion.pdf)

¹⁶ globalnews.booking.com/download/31767dc7-3d6a-4108-9900-ab5d11e0a808/booking.com-sustainable-travel-report2023.pdf

D: Resurssit

TAVOITE: Helsinki sijoittaa matkailun vihreään siirtymään

Suomi ja Helsinki tunnetaan jo kestäväenä ja vastuullisen matkailijan matkakohteena. Toteutuakseen Helsingin matkailun Climate Action Plan -ohjelma tarvitsee riittävät resurssit. Investoimalla matkailun vihreään siirtymään varmistetaan, että matkailuala tukee Hiilineutraali Helsinki 2030 -ohjelmaa ja, että Helsingin matkailu kasvaa kestävästi. Vihreä siirtymä ja ilmastomuutoksen hillintä on monien rahoitusten teemana, ja Helsinki on kokenut kehityshankkeiden vetäjä ja kumppani.

Toimenpiteet 2023–2026	Vastuutahot
Haetaan aktiivisesti kansallisia ja kansainvälisiä hankerahoituksia, yhdessä muiden matkakohteiden kanssa.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Pyritään lisäämään hankkeisiin yrityksille suunnattua tukea ilmastotyöhön vähähiilisen ja uudistavan matkailun tuotekehitystä varten.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö
Käynnistetään esim. Business Finlandin tai Sitran rahoituksella helsinkiläisille matkailuyrityksille suunnattu, uudistavan matkailun investointiohjelma osana Urban Climate Leaders -ryhmän toimintaa.	Matkailu ja kohdepalvelut -yksikkö

SEURANTA JA MITTARIT

- Aloitettut hankkeet, näiden budjetit
- Yritysten tuen määrä
- Hankkeiden muu seuranta

E: Mittarit

A: Irti päästöistä
Matkailuyritysten ilmastotyön edistäminen: <ul style="list-style-type: none">• Matkailun ja sen sektorien hiili-intensiteetti (sekä yrityksissä että destinaatiotasolla)• Kuinka moni matkailuyritys tai tapahtuma mittaa hiilijalanjälkeään• Kuinka monella yrityksellä on 2030 ilmastotavoite ja päästövähennyssuunnitelma
Ilmastotavoitteiden mukainen matkailumarkkinointi: <ul style="list-style-type: none">• Matkailijoiden mielikuva Helsingistä kestävästä matkakohteena• Helsingin kansainvälisen maineen analyysin indikaattorit• Matkailijoiden keskiviipymä Helsingissä (Lähde: Tilastokeskus)• Saapuvien matkailijoiden lähtömaa (Lähde: Tilastokeskus)
Helsingin matkailun hiilijalanjälki: <ul style="list-style-type: none">• Helsingin destinaatiotason hiilijalanjälki• Destinaatiotason ilmastotavoitteiden saavuttaminen• Hiilijalanjälkeä laskevien yritysten määrä (kpl) ja osuus (%) matkailun toimialoittain• Destinaation yritysten hiilijalanjäljen tunnusluvut
B: Uudistava matkailu
<ul style="list-style-type: none">• Uusien uudistavan matkailun tuote- ja palvelukonseptien määrä• Kehitettäviä mittareita esimerkiksi:<ul style="list-style-type: none">• Majoituspalvelujen sijoittuminen suhteessa suojele- ja viheralueisiin• Kasvisravintoloiden määrä (osuus kaikista)• STF-yritysten sijainnit ym. paikallistasot indikaattorit
C: Yhteistyö
Yhteistyö matkailuyritysten kanssa: <ul style="list-style-type: none">• Helsingin tekijät -verkoston jäsenten osallistuminen STF-ohjelmaan, Valitse vastuullisemmin -ohjelmaan, Glasgow'n julistukseen sekä hiilijalanjäljen mittaukseen.• Urban Tourism Climate Leaders -ryhmän toteutuminen
Yhteistyö Helsingin asukkaiden kanssa: <ul style="list-style-type: none">• Helsinkiläisten tyytyväisyys matkailun vaikutuksiin ja omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa (Lähde: Helsingin asukaskysely)
Yhteistyö oppilaitosten kanssa: <ul style="list-style-type: none">• Opinnäytetöiden määrä / vuosi, toteutettujen kurssien määrä, osallistujamäärät• Helsingin ilmastotyön ja ilmastotiekartan esittelykerrat / vuosi• Tutkimusprojektit (käynnissä olevat / vuosi) ja tutkimusjulkaisut / vuosi
Yhteistyö matkailijoiden kanssa: <ul style="list-style-type: none">• Matkailijoiden mielikuva ja valinnat Helsingistä kestävästä matkakohteena (STF-ohjelman matkailijakysely)
D: Resurssit
<ul style="list-style-type: none">• Aloitettut hankkeet, näiden budjetit• Yritysten tuen määrä• Hankkeiden muu seuranta

Helsinki

Helsingin kaupunki
Business Helsinki
Matkailu ja kohdepalvelut
-yksikkö

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihte 09 310 1641

www.hel.fi